

OB STOTI OBLETNICI ROJSTVA ALFONZA GSPANNA (1904-1977)

Branko Berčič
Gregor Kocijan

Biografija

UDK 929 Gspan A.

Ključne besede: biografije, Gspan Alfonz, bibliotekarji, Slovenija

Biography

UDC 929 Gspan A.

Key words: biographies, Gspan Alojz, librarians, Slovenia

Profesor Alfonz Gspan je bil bibliotekar, literarni zgodovinar, leposlovni ustvarjalec, bibliograf, leksikograf, pedagog, urednik, prevajalec in sestavljal učbenikov. Ena od njegovih poglobitvenih značilnosti, ki ga označuje kot človeka in strokovnjaka-znanstvenika, je bila izjemna delovna dinamičnost, ki se je družila z ogromnim znanjem in veliko raziskovalno zvedavostjo. Prav zaradi teh lastnosti je razumljivo, da se je ukvarjal z mnogimi področji, vendar na nobenem ni bil polovičar, marveč povsod strokovno na visoki ravni in v popolnosti verodostojen. Na katero koli področje posežemo, povsod se srečamo z njegovo strokovno doslednostjo, strogostjo, neoporečnostjo in s spoštovanjem zakonitosti posameznih strok.

Po več kot desetih letih srednješolskega službovanja je prof. Alfonza Gspana* presenetila nepričakovana ponudba. Kot priznanemu slovenskemu literarne-

---

* *Alfonz Gspan se je rodil 16. oktobra 1904 v Krškem in umrl 25. septembra 1977 v Ljubljani. 1923 je maturiral in 1931 diplomiral iz slavistike, romanistike in primerjalne književnosti na univerzi v Ljubljani. Od 1931 do 1933 je bil tajnik založbe Tiskarska zadruga, od 1933 do 1946 je poučeval na klasični gimnaziji in na učiteljski v Ljubljani, od 1946 do 1962 je služboval v NUK-u, potem pa je bil od spomladi 1962 do 1975 (ko se je upokojil) zaposlen na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti kot glavni urednik Slovenskega biografskega leksikona in znanstveni svetnik na Inštitutu za literature.*

BERČIČ, Branko; KOCIJAN, Gregor: Centennial anniversary of birth of Alfonz Gspan (1904-1977). Knjižnica, Ljubljana, 49(2005)1-2, str. 265-272

mu zgodovinarju mu je bilo ponujeno mesto bibliotekarja v Narodni in univerzitetni knjižnici, ki se je leta 1945 začela preoblikovati iz nekdanje Univerzitetne biblioteke v sodobno slovensko nacionalno ter osrednjo splošno znanstveno in univerzitetno knjižnico. V letu 1946 je bilo njeno vodstvo zaupano dr. Mirku Ruplu, predvojnima vodilnima bibliotekarjema dr. Valterju Bohincu in dr. Meliti Pivec-Steale pa sta se pridružila še Alfonz Gspan in Pavle Kalan. Njihova poglobitna naloga je bila izvesti organizacijsko in strokovno preobrazbo knjižnice, odstraniti med vojno povzročeno škodo na njeni stavbi in izpopolniti nastale vrzeli v knjižničnem fondu, pregledati in razvrstiti množico knjig t. i. Federalnega zbirnega centra in pridobiti čim več novih del za knjižnične zbirke ter knjižnico kar najhitreje usposobiti za obisk bralcev.

Alfonz Gspan je kot znanstveni oz. višji znanstveni sodelavec postal vodja rokopisne zbirke v NUK-u. Zaupana mu je bila najbolj dragocena slovenska kulturna dediščina:

zbirke srednjeveških rokopisnih kodeksov in literarnih zapuščin slovenskih literarnih ustvarjalcev, kulturnih in znanstvenih delavcev ter fond najstarejših tiskov (inkunabul) in slovenskih reformacijskih in drugih starejših tiskov. Poglobil se je v spoznavanje obstoječih fondov ter v njihove strokovne razvide in obdelavo, pri čemer je prevzel in nadalje razvijal strokovna načela in postopke z rokopisnim gradivom, kakor jih je začel uvajati predvojni organizator rokopisne zbirke dr. Avgust Pirjevec. Načrtno je iskal, odkrival in za zbirko pridobival novo rokopisno in tiskano gradivo, med drugim Bleiweisovo zapuščino s Prešernovimi rokopisi, cenzurno-tiskarski rokopis Prešernovih *Poezij*, zapuščino prešernoslovca Toma Zupana z zapiski spominov pesnikovih sodobnikov, zbirko starih slovenskih tiskov iz 16. do 18. stol., fragment prvega natisa Gutenbergove biblije in drugo.

Ob tem je uvedel redno prirejanje tematskih razstav rokopisnega in publiciranega knjižničnega gradiva o posameznih obdobjih oziroma o osebnostih iz slovenske kulturne zgodovine in o zgodovinskem razvoju knjigarstva ter spodbudil nastajanje in sam uredil vrsto spominskih muzejskih zbirk slovenskih literarnih ustvarjalcev (Simona Gregorčiča v Vrsnem, Antona Aškerca v Senožetih, Ivana Cankarja na Vrhniki, Josipa Jurčiča na Muljavi, Otona Župančiča v Vinici, Franceta Bevka v Idriji, Franceta Prešerna v Kranju - muzej, Louisa Adamiča v Prapročah - muzej.) To dogajanje je spremljal z objavljanjem strokovnih člankov, med drugim je pisal o srednjeveških rokopisih v Sloveniji (Ljudska pravica 1955), inkunabulah (Naši razgledi 1956), o dragocenostih v NUK-u (Tovariš 1949), o posameznih slovenskih rokopisih (Knjiga 1955), o proslavljanju 400-letnice slovenske knjige (Slovenski poročevalec 1951) idr. ter sodeloval kot jezikovni urednik za slovenski del štirijezičnega (še ruski, srbski/hrvaški in makedonski) terminološkega slovarja za znanstveno informatiko (Moskva-Beograd, 1969). Vsakdanje delo s slovensko kulturno de-

diščino je bibliotekarja Alfonza Gspana tako zasvojilo, da mu, kot sam pripoveduje v svojih *Bibliotekarjevih reminiscencah* (Knjižnica 1974), ni bilo mar ne časa, ne lakote, ne mraza, zjutraj na delo pa je večkrat prihajal veselo žvižgajoč in popevaje.

Kot raziskovalec razvoja knjige in tiska se je vključil v mednarodni program za evidentiranje po zadnji vojni ohranjenih najstarejših tiskanih knjig - inkunabul - iz druge polovice 15. stol. v raznih deželah po Evropi. Na iniciativo zgodovinarja dr. Milka Kosa in ob vzorčnem popisu inkunabul na Hrvaškem dr. Josipa Badalića (1952) se je odločil za obsežno inventarizacijo inkunabul na Slovenskem. Po nekajletnem prizadevnem raziskovanju je nastal sodoben bi-bliografski popis tega knjižnega fonda z izčrpno znanstveno analizo ter zgodovinskorazvojno in vsebinsko razpravo, kar vse vsebuje publikacija *Inkunabule v Sloveniji* (1957), ki je bila mednarodno sprejeta kot pomemben slovenski prispevek k poznavanju evropske kulturne dediščine. V bibliografiji je opisanih 852 primerkov inkunabul, med njimi 661 zvezkov, 165 privezov, 7 enolistnih tiskov in 31 fragmentov. Ob tem je Gspan v okviru bibliotekarske stanovske organizacije vodil in organiziral popis inkunabul po še neobdelanih nahajališčih v Jugoslaviji, objavil nekaj strokovnih prispevkov o inkunabulah v NUK-u in Sloveniji ter oceno kataloga G. Manzinija o inkunabulah v državni knjižnici v Gorici (Knjižnica 1959).

Ob delu z rokopisi in zlasti s starejšimi tiski se je začel poglobljati v problematiko hranjenja in zaščite tega dragocenega knjižničnega gradiva. Na strokovnih zborovanjih in tečajih je (že od 1950) predaval o poškodbah in obnavljanju rokopisnega in tiskanega gradiva ter sprožil strokovno razpravo o prihodnji organizaciji konservacijske in restavracijske službe v knjižnicah in arhivih. Kot štipendist Unesca je bil na specializaciji v Gallorem inštitutu za patologijo knjige v Rimu (1957/58) in doseženo znanje posredoval (od 1964) študentom knjižničarstva na Pedagoški akademiji v Ljubljani s priročnikom *Konserviranje in restavriranje bibliotečnega in arhivskega gradiva* (1958, 1966). O tem je objavil vrsto strokovnih člankov: *O zaščiti tiskov in rokopisov* (Varstvo spomenikov 1949), *O boleznih rokopisov in knjig ter njih zdravljenju* (Varstvo spomenikov 1951/52), *Bodoča organizacija konservacijsko-restavracijske službe v bibliotekah in arhivih Slovenije* (Knjižnica 1958) itd. Deloval je tudi kot referent za knjižnice pri slovenskem zavodu za spomeniško varstvo in sodeloval pri sprejemanju predpisov o zaščiti kulturno pomembnih starejših knjižnic (npr. samostanskih) in njihovih fondov ter literarnozgodovinske dediščine. Prizadeval si je za ustanovitev posebnega laboratorija za restavriranje knjižničnega gradiva in poskusno uvajal klasične restavratorske postopke v knjigovезnici NUK-a.

Pri vsem svojem specializiranem in odgovornem delovanju prof. Gspan ni ostajal vase zaprt strokovnjak in raziskovalec, temveč je bil v svojem okolju prijeten človek in vnet javni kulturni delavec. Bil je med pobudniki za ustano-

vitev strokovnega društva slovenskih knjižničarjev in dolga leta odgovorni član njenega vodstva ter predstavnik med jugoslovanskimi in tujimi strokovnimi kolegi. Sprejemal je strokovne dosežke starejših kolegov, na mlajše sodelavce pa je nesebično prenašal svoje izkušnje ter jih preudarno usmerjal in spodbujal k napredovanju. Bil je argumentirano odločen v strokovni debati, hudomušen v sproščenem pogovoru in šegav v prijetnem tovariškem okolju. Takšen ostaja in živi v spominu med nami, ki smo ga imeli priložnost in čast spremljati in z njim sodelovati. Sam je pozneje, ko je urejal Slovenski biografski leksikon in bil znanstveni svetnik na SAZU, o sebi ugotavljal: delo v NUK-u mu je bila najlepša, osebno najbolj zadovoljujoča zaposlitev v življenju. S srcem je ostal skromen, po njegovem maloveden bibliotekar, se pravi služabnik tiste čudežne stvaritve človeškega duha, ki ji pravimo knjiga.

Leposlovna ustvarjalnost, ki je značilna za Gspanovo mladostno dobo, se je porajala tudi ob spodbudah Kosovelovega kroga. V prvi vrsti razpoloženske in socialne pesmi je kontinuirano objavljala v letih 1922-1932 (v *Domu in svetu*, *Lepi Vidi*, *Mladiki*, *Mladini*, *Razgledu*, *Svobodni mladini*, *Ljubljanskem zvonu*, *Jugoslovani*, *Naši domovini*, *Zvončku*, *Mladem jutru*; naknadno v *LZ* 1938 in *Glasu naroda* 1936). Njegov pesniški prispevek sicer ni bil velik in ni odločilno vplival na razvojne tokove slovenskega pesništva, toda pripadal je novim smerem povojne slovenske literature, ki si je utirala svoja pota zlasti v 20. letih, se trgala iz tradicionalnih okvirov in poskušala biti v svoji „razrvani predstavi sveta“, „disharmoničnem odrazu“ in v „tesnobnem nemiru dobe“ (Petre) drugačna, iskateljska v poteh, ki bi jo pripeljale do novega smisla. Anton Vodnik je v antologijo *Slovenska sodobna lirika* leta 1933 uvrstil Gspanovo pesem *Žarki na snegu*, Rajko Ložar pa ga je v uvodni študiji označil za „Kosovelovega tovariša ... ki v svojih pesmih oblikuje konkretnije časovne probleme“ (str. LII). Med drugimi je tudi Gspanova pesem v *Knjigi drugova*, „almanahu najmlajših jugoslovanskih socialnih lirikov“, leta 1929 z naslovom *Noč je vsa tiha* razburila tedanje oblasti, da je antologijo zaplenila in pesnike kaznovala z zaporom. Naš avtor se je poskušal tudi v kratki pripovedni prozi in v Lepi Vidi 1922 objavil *Legendo*, v Slovincu 1926 *Črtico* in v Svobodni mladini 1928 *Drevo na skali*. Bili so poskusi, s katerimi ni nadaljeval.

Gspan kot literarni zgodovinar je v svoje raziskovanje in razpravljanje zajel čas od srednjeveških časov do Kosovela. Protipuntarsko pesem je obravnaval v razpravi *Pesem iz leta 1515 zoper slovenske kmečke upornike* in je bila v nemščini objavljena leta 1968, v slovenščini pa v zborniku *Krško skozi čas* v letu njegove smrti - 1977. S srednjeveškim časom je zvezano njegovo najpomembnejše bibliografsko delo: *Inkunabule v Sloveniji*. Toda največ svojih moči je prof. Gspan posvetil študiju razsvetljenskega obdobja in Antonu Tomažu Linhartu. Predrazsvetlenskemu času je namenil nekaj svojih pogledov v zvezi s Primožem Trubarjem in reformacijo: *Prispevek k ikonografiji Primoža Trubarja; Nekaj dostavkov*

h Kidričevemu Bibliografskemu uvodu v zgodovino reformacijske književnosti; Trubarjeva spominska plošča v Kemptenu (vse v Drugem Trubarjevem zborniku, 1952). Smeli bi trditi, da so se prav ob razsvetljenstvu in Linhartu najizraziteje pokazale njegova literarnozgodovinska metoda, raziskovalna invencija ter zanesljivost (tudi trajnost) izsledkov in ugotovitev. V pripravo Gspanovih najpomembnejših del o tej temi spadajo izdaja Linhartovega *Izbranega dela* v zbirki Cvetje iz domačih in tujih logov 1938 ter razpravi *Linhartova Županova Micka in Richterjeva Die Feldmühle* (Slovenski jezik 1940) in *Vodnikova Mala pratika za leto 1789* (Slavistična revija 1948). Z ureditvijo (z bogatimi opombami) Linhartovega *Zbranega dela I* (1950) je zgradil trdno podlago in izhodišče za nadaljnje proučevanje in iskanje sinteze razsvetljenskega časa ter opredelitev ustvarjalnih ambicij, zmožnosti in pomena prvega slovenskega dramatika. To se je takoj pokazalo v poglavju *Razsvetljenje*, ki ga je prispeval za Matičino *Zgodovino slovenskega slovstva I* (1956; str. 327-440). Ob upoštevanju vsega, kar je bilo dotlej pri nas napisano o razsvetljenstvu, je osvetlil, izmeril in ovrednotil čas in delo slovenskih razsvetljencev (zlasti Vodnika in Linharta) in mimo njegovih ugotovitev poznejša literarna zgodovina ni mogla in ne more niti danes. Svoje poglede in védenje o tej dobi in zlasti o Linhartu je sočasno in pozneje (še poglobljeno) predstavil v posameznih razpravah, npr. *Naš odnos do A. T. Linharta v preteklosti in sedanjosti* (Naša sodobnost 1956), *Spremnne besede* v Matičini izdaji Vodnikovih *Izbranih pesmi* (1958), *Ob Linhartovem Zbranem delu* (Jezik in slovstvo 1960/61), *Geneza, vsebina in stil Linhartove dramatike* (Filozofska fakulteta, 1968), *Tri nova Zoisova slovenska pesemska besedila* (Slavistična revija 1969), *Prispevek A. T. Linharta k oblikovanju slovenske narodne misli* (Seminar slov. jez., liter. in kult. 1975) itd.

Ob Linhartu je bil prof. Gspanu posebej pri srcu France Prešeren. Že kot študent je 1927 objavil v Časopisu za slovenski jezik, književnost in zgodovino članek *Vrba od Prešernovih časov do danes* in v Slovincu sestavek *Dekletom. Ob stoletnici prve Prešernove tiskane pesmi*. To delo je nadaljeval po 2. svetovni vojni: *Prešernov grob v Kranju* (Slavistična revija 1949), *Pričevanja o bolezni in smrti doktorja Fr. Prešerna* (Ljudski tednik 1949), *Bolezen in smrt pesnika Franceta Prešerna* (Obzornik 1949) itd.; sledilo je dokončanje Kidričevega *Prešernovega albuma* (1949), kar sta na podlagi Kidričevega gradiva skupaj naredila z Mirkom Ruplom, tako da je delo lahko izšlo z letnico 1950. Verjetno mu je to dalo še dodatne spodbude; sledile so krajše in daljše razprave ter poljudni strokovni sestavki: *O Prešernovi Zdravljici* (Slavistična revija 1950), *Prešernov prevod Grünove Benečanske trojke* (SR 1951), *Prešeren ... star slovenski kmečki rod* (Slovenski biografski leksikon 1952), *Usoda Prešernove literarne zapuščine* (Glas Gorenjske 1952, Nova obzorja 1953), za knjižico *Prešernov spominski muzej v Kranju* (1964) je prispeval sestavek *Te leta, ki so meni še ostale ...*, napisal je *Spremnne besede k Faksimilu cenzurno-revizijskega rokopisa Prešernovih Poezij* (1966) itd.

Preden nadaljujemo sprehod po literarnozgodovinskem delu prof. Gspana, se moramo ustaviti pri njegovem znamenitem *Cvetniku slovenskega umetnega pesništva do srede XIX. stoletja I-II*, katerega izid (pri Slovenski matici 1978 in 1979) ni dočakal in ki ga tudi ni povsem dokončal. Pregledal in dopolnil ga je dr. Anton Slodnjak. Dobili smo bleščečo antologijo slovenskega pesništva od srednjeveških besedil in protestantske pesmi do novičarskega pesnikovanja, pri čemer je (povsem razumljivo) izpustil Vodnika in Prešerna, ki sta doživela že dosti izdaj. *Cvetnik* je opremil s temeljitimi opombami in vsako obdobje z uvodom. Delo je opravljeno na visoki strokovnoznanstveni ravni, vredno občudovanja, da o koristnosti sploh ne govorimo.

Vedno znova ga je mikala tudi moderna. Že leta 1928 je v Novem času pisal o Župančiču, za Letopis SAZU 1948/49 je sestavil njegovo bibliografijo, pisal o prvih Cankarjevih pesniških poskusih (Nova obzorja 1949), o jubileju slovenske moderne (Socialistična misel 1955), komentiral Cankarjeva pisma Štefki in Albinu Löffler (Naša sodobnost 1956), izrisaval pisateljevo podobo iz pisem Ivana Cankarja (Naša sodobnost 1962), prelistal Župančičeva pisma Ivanu Prijatelju iz let 1907-1910: *Iz časov naše moderne* (Sodobnost 1963) itd.

Ena od Gspanovih osrednjih tem je bil Srečko Kosovel, s katerim sta prijateljela, skupaj sanjala o lepši in pravičnejši družbi in Evropi, nastopala, se spodbujala, pisala in urejevala. Morda je bilo najpomembnejše Gspanovo dejanje v zvezi s Kosovelom izdaja njegovih *Pesmi 1927*, leto po pesnikovi smrti. Ni dvoma, da je Gspan dobro poznal prijateljeve želje in poglede, zato se je toliko lažje lotil tega dela. *Pesmi* je pripravil za objavo, medtem ko je izid omogočil Odbor za izdajo, z drugimi besedami: Kosovelov prijateljski krog. Tako je bil Kosovel predstavljen javnosti v dokaj zaokroženi obliki, še zdaleč pa ne v celoti. Gspanovo nadaljnje delo glede Kosovela je temeljilo na želji: predstaviti slovenski literarni in drugi javnosti Kosovelovo pesništvo, ji omogočiti, da ga natančneje spozna, pravično obravnava in vrednoti ter v polni meri sprejme lepoto njegovega pesniškega izročila in sporočila. Objavil je vrsto sestavkov o Kosovelu, naj jih nekaj navedemo: *Srečko Kosovel. Bratu, ki je šel na pot* (nekrolog, Razgled 1926), *Uvodne besede, govorjene na recitacijskem večeru Srečka Kosovela dne 8. marca 1927 v ljubljanski Drami* (Mladina 1926/27), *Brinova vejica s Krasa* (Jutro 1931), *Srečko Kosovel* (Obzornik 1946), *Srečko Kosovel. 1904-1926-1954* (Nova obzorja 1954), *Pesnik Srečko Kosovel med steklarji in rudarji v Zagorju* (Primorski dnevnik 1964), *Neznani Srečko Kosovel* (Prostor in čas 1973), *Kje je resnica in kje resnična resnica resničnosti. Odgovor na pamflet Lažno strokovnjaštvo in Kosovelove pesmi* (Prostor in čas 1975) idr.

Prof. Gspana kot literarnega zgodovinarja je smiselno označil dr. Fran Petre v nekrologu v Slavistični reviji (1978), ko je zapisal, da sta "Mirko Rupel in Alfonso Gspan najtesneje sprejela zamisel slovenske književne preteklosti Franceta Kidriča in deloma tudi njegovo metodo raziskovanja s strogo dokumen-

tarnostjo. Rupel se je usmeril na reformacijo in barok, Gspan na razsvetljenstvo. Kljub temu se Gspan ni omejil na 18. stoletje, marveč je posegel povsod tja, kjer bi se našlo gradivo za manifestacijo slovenske miselnosti ali miselnosti na Slovenskem v teku zgodovinskih razdobij. ... Alfonz Gspan je ostal na svojem področju zvest Kidričevi zasnovi, jo populariziral in nagnil nekoliko bliže k literarnemu tekstu" (str.110). Gspanovo razpravljanje o Linhartovem, Vodnikovem in Kosovelovem delu je dokaz, da je imel pretanjen čut za zakonitosti in lepote leposlovnega besedila, s tem da ga je želja po dokumentarični trdnosti venomer silila v raziskovanje gradiva, ki naj bi prispevalo k čim večji eksaktnosti postavljenih trditev.

Posebno poglavje v delovanju prof. Gspana je enciklopedijsko-leksikonsko pisanje in urednikovanje. V prvi vrsti gre za Slovenski biografski leksikon; uredil je 9. (1960), 10. (1967) in 11. (1971) zvezek, 12. (izšel po njegovi smrti 1980) sta skupaj Gspan in Petre in 13. (1982) Gspan, Jože Munda in Petre. Za te zvezke je napisal 57 gesel (med njimi npr. o V. Rizziju, M. Ruplu, S. Samcu, M. Schneiderju, S. Suhadolniku, M. Šegi, Č. Škodlarju, A. Trstenjaku, M. Uršič, F. Vidicu idr.). Za Enciklopedijo Jugoslavije je prispeval gesla o inkunabulah (4, 1960), S. Kosovelu, A. T. Linhartu (5, 1962), razsvetljenstvu (6, 1965), S. Šaliju, K. Široku, V. Šindlerju, J. Tomišku (8, 1971). Encyclopaedia Britannica (London) je 1967 objavila geslo *Slovenian*, The New Encyclopaedia Britannica (Chicago) pa 1975 geslo *Slovene*.

Podobo Gspana urednika naj dopolnimo z navedbo, da je skupaj s Kosovelom urejeval Lepo Vido (1922), do njegove smrti Mladino in nato naprej (1926-1928), Svobodno mladino (1928), Novi čas (1928) in Ljubljanski zvon (1932-1933). Poleg Kosovelovih pesmi, Linhartovega Zbranega dela, Vodnikovih pesmi (1958) in Slovenskega biografskega leksikona je uredil Prešenove *Poezije* (1949, skupaj z M. Ruplom), za Knjižnico slovenskega gledališča Linhartovo *Županova Micko* (1950) in za Knjižnico ljudskih iger *Veseli dan ali Matiček se ženi* (1951), obe komediji sta v njegovi redakciji (s spremno besedo in opombami) izšli v Kondorju (1965) in *Matiček* s študijo še v zbirki Iz slovenske kulturne zakladnice (1967). K temu je treba dodati večletno urejanje zbirke Monumenta litterarum slovenicarum (od 1966 dalje) ter *Dvoje povesti* Ivana Tavčarja (1951) in *Kmetske slike in povesti* Janka Kersnika (1955). Le kdo bi lahko trdil, da tovrstni opus ni velik?

Za popolnejši vpogled v Gspanovo strokovno delavnico moramo navesti še njegovo soavtorstvo pri sestavljanju *Slovenskih beril IV-VIII* (1946-1956) za srednjo šolo in prevajalsko delo. V manjšem obsegu je prevajal M. Gorkega, M. Maeterlincka, M. Pagnola in druge, nato Zolajev *Germinal*, Prešernova nemška pisma (skupaj z M. Ruplom), Linhartova pisma M. Kuraltu in 2. knjigo Linhartovega *Poskusa zgodovine Kranjske in ostalih dežel južnih Slovanov Avstrije* (1981, skupaj s soprogo Nado).

Prispevek prof. Gspana k slovenski literarni vedi je tolikšen, da mu zagotavlja trajno mesto v razvojnem sosledju literarne zgodovine. Za poglavja slovenske literarne preteklosti (in v njih nosilnih osebnosti), ki jih je skrbno, natančno in dokumentarno raziskal in interpretiral, je prihodnjim rodovom literarnovednih raziskovalcev zapustil dediščino, na kateri bodo lahko gradili in skladno s svojimi pogledi dograjevali stavbo slovenske literarne zgodovine in čim globlje prodirali v zakonitosti literarnega ustvarjanja in literarnih stvaritev.

Literatura

1. Jože Koruza, 1974/1975: Beseda o Alfonzu Gspanu. Ob njegovi sedemdesetletnici. *Jezik in slovstvo* 20/1. 11-14.
2. *Biografije in bibliografije znanstvenih in strokovnih sodelavcev SAZU*, 1976. Ur. J. Munda idr. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti (Biblioteka 5). 155-166.
3. Jože Koruza, 1977/1978: Alfonz Gspan. (16. X. 1904, Krško - 25. IX. 1977, Ljubljana.) *Jezik in slovstvo* 23/2. 44-45.
4. Fran Petre, 1978: V spomin Alfonza Gspana. *Slavistična revija* 26/1. 109-112.
5. Branko Berčič, 1978: Pomladna epistola o Alfonzu Gspanu. *Knjižnica* 22/3-4. 271-274.
6. *Biografije in bibliografije raziskovalcev Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU. Druga knjiga 1976-1985*, 1988. Ur. V. Urek. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti (Biblioteka 10). 114-115.
7. Vladimir Jakanović, Emil Popović, Miloš Stojanović, 1988: Gspan Alfonz. *Mala jugoslovenska enciklopedija bibliotekarstva*. Beograd: IRO Nova knjiga. 100.
8. D. Do. (= Darko Dolinar), 1989: Gspan Alfonz. *Enciklopedija Slovenije* 3. Ur. M. Javornik. Ljubljana: Mladinska knjiga. 405.
9. DD (= Darko Dolinar), 1996: Gspan Alfonz. *Slovenska književnost*. Ur. J. Kos idr. Ljubljana: Cankarjeva založba (Zbirka Sopotnik). 131-132.

Dr. Branko Berčič je redni profesor Filozofske fakultete v Ljubljani v pokoju.
Naslov: Groharjevo naselje 64, 4220 Škofja Loka

Dr. Gregor Kocijan je redni profesor Pedagoške fakultete v Ljubljani v pokoju.
Naslov: Tržna 3, 1000 Ljubljana